7016/IV

Nr. 279 (1653). Cena 40.000 mk. Włocławek, środa dnia 19 grudnia 1923 r. Rok VI

SŁOWO KUJAWSKIE

Prenumerata na miejscu mk. 900.000, na prowincji i z odnoszeniem do domu 1.000.000 mk.

Ogłoszenia za wiersz nonparelowy pierwsza strona 20000 m., druga i trzecia 16000 mk. czwarta 12000 mk. Ogł. drobne 8000 mk. za wyraz, tłust. druk. podwójnie. najmniejsze ogł. 80000 m. Dla zagranicy ceny o 100% wyższe.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.
Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarjum uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12.
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 3-EJ. DO 4-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26. № P. K. O. 61.783.

Jedna tylko rzecz może nadać życiu ludzkiemu dostojeństwo i znaczenie: to energja w dobrem.
Tomasz Zan.

Przesilenie rządowe.

Nieudała próba utworzenia rządu fachowców.

Pos. Thugutt, przywódca lewicy, któremu prezydent Rzeczypospolitej powierzył misję sformowania gabinetu fachowców, doznał głębokich rozczarowań, które zniewoliły go do zaniechania pierwotnego planu. Rozmowy jakie odbył z przywódcami poszczególnych klubów, wyjaśniły mu to, co dla wszystkich od pierwszej chwili było jasnem, że gabinet z nim jako przywódcą najzacieklejszej opozycji na czele, nie może być w opinji traktowany jako gabinet pozaparlamentarny, a osobistości, którym pragnie powierzyć najważniejsze teki nadałyby rządowi tem wybitnie lewicowy charakter. Prysnęły więc nadzieje utworzenia rządu fachowców i p. Thugutt próbował tworzyć rząd parlamentarny. Nadzieje p. Thugutta w tym kierunku opierały się na tak kruchych podstawach, że już obecnie można wyrazić powątpiewanie o jakiejkolwiek możliwości realizacji tych planów.

×

Na tle tej sytuacji pewne wrażenie wywołała wiadomość, że p. prezydent Rzeczypospolitej wezwał do siebie rektora Ponikowskiego, z którym odbył dłuższą konferencję. Opinja kuluarowa wiąże ten fakt z przesileniem gabinetowem, wysuwając nazwisko rektora Ponikowskiego obok nazwiska b. prezesa ministrów i b. ministra skarbu prof. Wład. Grabskiego.

×

W ostaniej chwili dowiadujemy się, że p. Thugutt po dzisiejszych koferencjach zdecydował się porzucić myśl sfomowania rządu parlamentarnego najniespodziewaniej. zamiast złożyć misję, powrócił do prób utworzenia rządu pozaparlamentarnego z sobą na czele, a więc do koncepcji, którą wczoraj uznał oficjalnie za najzupełniej nierealną.

Dziwny ten zwrot zaskoczy niezawodnie opinję publiczną.

Zrzeczenie się p. Thugutta.

W poniedziałek o godz. 9-ej wieczorem udał się p. Thugutt do p. Prezydente Rzplitej i oświadczył mu, że nie może wykonać powierzonego zadania utworzenia nowego Rządu.

×

Po dwudniowych zabiegach pos. Thugutt wczoraj o godz. 9-ej wieczorem zjawił się u p. Prezpdenta Rzplitej i oświadczył, że nie może wykonać powierzonego mu zadania i zrzeka się misji utworzenia nowego Rządu.

Pos. Thugutt był już w Sejmie o godz. 10-tej rano i do południa prowadził rozmowy z przedstawicielami stronnictw, wysuwając początkowo, zgodnie ze swą nową misją myśl utworzenia Rządu parlamentarnego. Następnie jednak rozmawiał z powrotem o pierwotnym swoim pomyśle Rządu parlamentarnego z nim jako jedynym parlamentarzystą na czele. Wreszcie wysunął jeszcze jeden pomysł utworzenia Rządu parlamentarnego, który w pewnym określonym przeciągu czasu miał być sparlamentaryzowany.

Wszystkie te Rządy miały opierać się na niezbyt wyraźnej większości stronnictw polskich tylko od Ch. D. począwszy aż do P. P. S., natomiast lewica wyłączała góry Zw. L. N. i Kl. Chrz. Nar.

Omawiając sprawę utworzenia Rządu pozaparlamentarnego pos. Thugutt wymieniał szereg polityków, którzy jednak przesądzali charakter Rządu pod względem politycznym, jako Rządu jednostronnego, wybitnego lewicowego.

Powołanie P. Wł. Grabskiego.

Ogodzinie. 11-ej wieczorem p. Prezydent Rzplitej zaprosił do siebie b. Ministra Skarbu p. Wł. Grabskiego i po krótkiej naradzie powierzył mu misję utworzenia nowego Rządu.

Oświadczenie p. Wł. Grabskiego.

Mimo spóźnionej pory, o godz. 12 m. 10 w nocy p. Wł. Grabski przybył do Klubu Sprawozdawców Parlamentarnych i zgromadzonym tam dziennikarzom oświadczył:

—P. Prezydent Rzplitej powiedział, że w obecnej sytuacji parlamentarnej nie pozostaje mu nic innego, jak kazać mi utworzyć nowy Rząd. Przy dobieraniu członków gabinetu mam nie oglądać się na ich przynależność partyjną, ale tylko żeby słuchali wyłącznie głosu sumienia, nakazującego dbać przedewszystkiem o dobro powszechne.

Od Wydawnictwa.

Z powodu strajku w drukarniach wydajemy pismo w zmniejszonej objętości.

Uchwała w sprawie Jaworzyny.

W poniedziałek o godz. 6 odbyło się posiedzenie Rady Ligi. Na posiedzeniu tem zapadła uchwała zasadnicza w sprawie Jaworzyny, nieuwzględniająca stanowiska Polski, która godziła się na granicę ustaloną na miejscu przez komisję Delimitacyjną.

Rada Ligi zwraca się jednocześnie do Rady ambasadorów z prośbą, by

wezwała mocarstwa w niej reprezentowane do poczynienia nowych propozycji w myśl opinji Trybunału Haskiego i zakomunikowała je Radzie Ligi Narodów bez poruszania tych zmian i umów, które przez zainteresowane [Rządy zostałyby zgodnie ustalone.

MYSLI.

Nędzę, łzy, głód, niedolę widzi się inaczej,
Gdy się je sercem, nie okiem zobaczy.
Niech się każdy nasz wyrok miłością pożywi;
Na świecie niema złych: są ciemni i są nieszczęśliwi.

Z. Krasiński.

Co dzień niesie?

Z Rady Miejskiej. Prezydjum Rady Miejskiej prosi pp. Radnych i Członków Magistratu o przybycie na posiedzenie Rady Miejskiej do Magistratu we czwartek dnia 20 grudnia 1923 r. o godz. 8 wieczorem.

Porządek Obrad: Odczytanie protokółu poprzedniego posiedzenia Zmiana Regulaminu co do wysokości grzywien i zastępstwa w komisjach-Sprawa podatku od widowisk. Sprawa podatku od ładunków kolejowych. Sprawa opłat za prawo jazdy. Sprawa podatku od przedmiotów zbytku. Sprawa opłat od patentów na wyrób trunków. Sprawa nowych pozycji budżetowych. Sprawa uzupełnienia budżetu za rok 1923.

Wystawa pamiątek powstania styczniowego. Z inicjatywy Kujawskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego urządzona zostaje w styczniu w mieście naszem w lokalu tegoż Towarzystwa (Kaliska 1) wystawa pamiątek powstania z roku 63-ego, która otwarta będzie przez 3 dni, t. j. 19, 20 i 21 stycznia 1924 r.

Wystawa ta obejmie wszystko, co ma jakikolwiek związek z temi czasami, z tą dobą rozpaczy narodu i beznadziejnego, ostatniego już jego czynu orężnego w epoce niewoli. Celem jej jest godne uczczenie zbliżającego się 60-lecia powstania styczniowego, a to przez dokładniejsze poznanie tego ważnego momentu naszej historji porozbiorowej.

Komitet wystawy za naszem pośrednictwem zwraca się do społeczeństwa miasta naszego i okolic z gorącą prośbą o łaskawe składanie lub nadsyłanie na wystawę wszelkich pamiątek powstaniowych, jako to: pamiątek po bohaterach powstania, notatek bibljograficznych, różnych zabytków i relikwij, związanych z powstaniem, które niewątpliwie kryją się po domach, a stanowią przecież cenną własność całego narodu i są relikwjami narodowemi.

Uprasza się o składanie takowych za pokwitowaniami w biurze Związku Ziemian (hotel „Victoria" we Włocławku). Zwrot złożonych pamiątek właścicielom na żądanie gwarantuje Komitet Wystawy. (biuro T-wa Rolniczego otwarte od 9—1 i 3—6.)

Chleb zdrożał. Z dniem 18 grudnia chleb zdrożał, kilo 160.000 mk.

Cennik branży kolonjalnej Nr. 31, obowiązuje od d. 17 grudnia, r. b. P. p. kupcy mogą otrzymać cennik w Sekretarjacie Stow. Kupców Polskich (Biuro dzienników L. Makowskiego).

Nowy cennik dla fryzjerów.

Strzyżenie	350 tys. mk.
„ maszynką	250 „ „
Golenie	150 „ „
Uczesanie z kosmetyką	100 „ „
Fryzowanie	300 „ „
Mycie głowy	300 „ „
Masaż twarzy	300 „ „
Za użycie wody koloń.	75 „ „
„ „ wegetalu	100 „ „

O lampę na ulicy. Pilną i konieczną jest sprawą postawienie jednej lampy na rogu Nowego Rynku przed hotelem »Victoria«, gdyż w kącie tym panują zawsze takie ciemności, że w czasie błota przejść przez ulicę niepodobna, prosimy niech Magistrat się przekona o tem. Korzystając z tych ciemności zawsze kręci się tu wiele podejrzanych osobistości. I to wszystko akurat przed samym hotelem i do tego należącym do najprzyzwoitszych. Oświetlenie jest tu konieczne.

Nowe lampy. Magistrat m. Włocławka projektuje ustawienie lamp elektrycznych na ulicach: Długiej, Wiejskiej i Chłodnej.

Z Wisły. Komunikacja parostatkiem między Włocławkiem i Płockiem w dniu 25 grudnia będzie wstrzymana.

Opłatek dla strażaków. W dniu 24 grudnia o godz. 4 ppoł. w sali miejscowej straży ogniowej odbędzie się uroczystość dzielenia się tradycyjnym opłatkiem.

Kradzież. W dzień 16 b. m. wieczorem z poczekalni szkoły przy ul Łęgskiej skradzione zostało palto będące własnością panny W. Wartość palta wynosi 75.000.000 marek. Sprawcy kradzieży zbiegli.

Z Lipna.

(Korespondencja własna)

I. W dniu 6 grudnia r. b. na skutek zaproszenia ks. Dziekana Sawickiego odbyło się u nas w sali Syndykatu Rolniczego zebranie, na które przybyło około 100 osób z pośród inteligencji miejskiej i klasy rzemieślniczej. Zebranym przedstawił ks. Sawicki ciężkie położenie biednej ludności miejskiej i prosił o przyjście jej z pomocą. Zabrał głos obecny na zebraniu Sędzia pokoju p. Chełmicki, który w gorących słowach poparł wniosek ks. Sawickiego Cel pożądany osięgnięto. Wieksza cześć zebranych opodatkowała się dobrowolnie od 200.000 do 1 miljona marek miesięcznie na rzecz naszych biedaków, a następnie przechodząc od słów do czynu, na wniosek tegoż p. Chełmickiego, przystąpiono do zbierania zadeklarowanych składek. Ponieważ nie wszyscy byli przygotowani na to, może na razie zebrano około 20 miljonów marek, za które postanowiono zakupić środków żywnościowych dla głodnych. Ponadto postanowiono urządzić na rzecz dobroczynności przedświąteczny kiermasz.

II. 27/XI-23 r. Na zebraniu Narodowej Organizacji kobiet postanowiono założyć „Stację opieki nad matką i niemowlęciem" ku uczczeniu pamięci ś. p. Jerzego Starzyńskiego. Przewodnicząca koła p. Janina I-roto Starzyńska II-woto Przybyłowicz ofiarowała na ten cel 30 miljonów mk. a p. Różycka nadesłała 20 miljonów mk. Otrzymane fundusze przeznaczono na zakup mleka, celem odżywiania matek i niemowląt. Niestety, pomimo usilnych starań poszczególnych pań, nie zdołano dotąd zapewnić dostawy na ten cel mleka i sprawa tak pilna stanęła na martwym punkcie. Sądzimy, że który z okolicznych folwarków w pobliżu miasta mógłby przyjść pod tym względem z pomocą.

III. Od paru miesięcy zorganizowano u nas oddział tow. „Razwój". Liczba członków przeszło 200 osób. Co niedziela odbywają się odczyty i pogadanki, które prowadzi kierownik szkoły p. Majewski, na temat narodowienia miasta, przemysłu i handlu. Zebrania bywają dość liczne. Szczęść Boże nowej placówce.

IV. Mamy tu i gimnazjum państwowe męskie i żeńskie. Niestety od początku roku szkolnego po usunięciu b. dyrektora p. Moczarskiego, nowego dyrektora do tej pory nie naznaczono na czem szkoła bardzo cierpi, nie mając stałego kierownika. Wszelkie pod tym względem zabiegi i starania społeczeństwa w Ministerjum, w Kuratorjum i u p. p. posłów żadnych skutków nie odniosły. Czyżby o nas wszyscy zapomnieli?

Poseł Skrzyński u Ojca św.

RZYM 17.XII. (P.A.T.) W dniu wczorajszym Papież przyjął na godzinnej audjencji posła Skrzyńskiego. Rozmowa dotyczyła bieżących spraw pol skich.

Prasa paryska o przesileniu polskiem

PARYŻ 16.XII. (Tel. wł. K. W.) Przesilenie ministerjalne w Warszawie wywołało złe wrażenie w prasie paryskiej.

Dzienniki dzisiejsze, podając krótką wiadomość o przesileniu, wyrażają ubolewanie z niestałości polityki, która podważa kredyt Polski za granicą.

Należy zaznaczyć, że wielki dziennik tutejszy „Journal" wyraża obawy, aby zmiana na stanowisku polskiego ministra spraw zagranicznych nie zepsuła obecnych stosunków francuzko-polskich i oświadcza, że byłoby do życzenia, aby Dmowski pozostał na stanowisku min. spraw zagran., co byłoby przyjęte z żywem zadowoleniem przez całą opinję francuską.

Nawet radykalna „La Lanterne" jest za utrzymaniem Dmowskiego, pisząc: „Dmowski był zawsze przyjacielem Francji w przeszłości. Często wyrażaliśmy uznanie dla owocnych jego wysiłków, poświęconych tworzeniu wielkiej przyszłości Polski." (A.).

RYNEK PIENIĘŻNY.

WARSZAWA, 17. XII.

Funt angielski	25.425.000
Dolar	5.800.000
Frank szwajcarski	1.012.000
Frank francuski	307.000
Korona czeska	169.000
Korony austrjackie (100)	81.65

Odpowiedzi Redakcji.

P. W. B. w Wit. Melodję do słów „Nie rzucim Ziemi" układał dość już dziś popularny i ceniony muzyk kompozytor Feliks Nowowiejski.

REDAKTOR: KS. JAN KOBIERSKI CZCIONKAMI DRUKARNI DIECEZJALNEJ WYDAWNICTWO KSIĘGARNI POWSZECHNEJ.